Lietas Nr. C32195214
Lietas arhīva Nr. C-0754-15/11

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 5. martā

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis Dz.Melbārdis
ar tiesas sēdes sekretāri S.Ādamsoni,
piedaloties prasītājas pilnvarotajai pārstāvei zvērināta advokāte I. Miezei, prasītājam /pers. A/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2013. gada 14. decembrī tiesā saņemta /pers. A/ (turpmāk – Prasītājs) prasība pret /pers. B/ (turpmāk tekstā – Atbildētāja) par zaudējumu piedziņu LVL 45 000 apmērā, kurā pamatojoties uz LR Civillikuma 927., 1056., 1770.,1775., 1779 un 1779.[1] pantiem, Civilprocesa likuma 74. panta 3. daļas 3. punktu. 41. pantu, prasītājs lūdz tiesu:

1) Piedzīt Prasītāja labā no atbildētājas /pers. B/, p.k./personas kods/ zaudējumus Ls 45000 (četrdesmit piecu tūkstošu latu) apmērā;
2) Piedzīt no atbildētājas Prasītāja labā visus tiesas izdevumus;

[2] Prasītājs pieteikumā norāda, ka pamatojoties uz 2009. gada 3. februāra LR Valsts zemes dienesta Vidzemes reģionālās nodaļas lēmumu Nr.l5-o3-V2/36, Vecpiebalgas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr. /numurs A/, nostiprinātas manas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /Nosaukums A/ ar kadastra nr./numurs B/, ar adresi /adrese A/, kas sastāv no zemesgabala 39,13 ha platībā (turpmāk īpašums /Nosaukums A/).

2008. gada 15. jūlijā pie Rīgas apgabaltiesas zvērinātas notāres Ilzes Freidenfeldes atbildētājai /pers. B/ izdevu pilnvaru (iereģistrēta aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.3269), ar kuru Prasītājs pilnvaroja atbildētāju „manā vārdā pārdot man piederošo nekustamo īpašumu /Nosaukums A/ uz noteikumiem un par pirkuma maksu pēc pilnvarotās personas ieskatiem, izvēlēties darījuma partnerus, sagatavot visus nepieciešamos dokumentus darījuma noslēgšanai, pārstāvēt manas intereses[..]"

Vēl pirms formālās Prasītāja īpašuma tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā, Prasītājs bija nolēmis īpašumu /Nosaukums A/ pārdot.

Laika periodā no 2007. gada ar atbildētājas līdzdalību tika meklēts īpašuma /Nosaukums A/ pircējs. Tika izskatīti vairāki kandidāti. Prasītājam bija griba pārdot īpašumu /Nosaukums A/ par cenu ne mazāku kā LVL 60000. Atbildētāja to zināja. Atbildētāja informēja Prasītāju par potenciālajiem pircējiem, sarunām ar viņiem, piedāvāto cenu. Tā kā par Prasītājam pieņemamu cenu pircēju nebija, kandidatūras, kas solīja mazāku summu, tika noraidītas. 2009. gadā atbildētāja informēja Prasītāju, ka ir pircējs, kas gatavs maksāt LVL 40000. Prasītājs bija gatavs vienoties par summu Ls 45000. Tomēr, atbildētāja paziņoja, ka darījums nenotiks, jo pircēju cena neapmierina. Prasītājs un Atbildētāja norunāja, ka pagaidīs ekonomiskās situācijas izmaiņas un atbildētāja turpinās meklēt piemērotu pircēju. Ik pa laikam Prasītājs ar atbildētāju sazinājās telefoniski, un Atbildētāja apliecināja, ka tirgus specifikas dēļ ekonomiskās krīzes un pēckrīzes apstākļos intereses par īpašuma /Nosaukums A/ pirkumu nav. Pēdējos pāris gados Atbildētājas aktivitāte mazinājās, viņa reti zvanīja vai rakstīja, nevienā no sarunām, atbildētāja neinformēja, ka īpašumu /Nosaukums A/ ir pārdevusi.

Gluži pretēji. Vēl 2011. gada vasarā, kad pie Prasītāja Vācijā ciemojās atbildētājas māsa /pers. E/, Prasītājs viņai, atbilstoši atbildētājas norādījumiem, iedeva EUR 50, nodošanai /pers. B/ nekustamā īpašuma nodokļa samaksai par Prasītāja Latvijas īpašumiem, tajā skaitā īpašumu /Nosaukums A/. Nekustamā īpašuma nodokļa samaksai Prasītājs atbildētājai deva naudu saskaņā ar viņas norādījumiem, jo viņa kā pilnvarniece, veica nodokļu maksāšanas funkcijas. Atbilstoši /pers. B/pieprasījumiem, nodokļu samaksai 2007.- 2008. gados Prasītājs pārskaitīja /pers. B/ EUR 2300 un EUR 1100.

Atbildētāja, ignorējot Prasītāja lūgumu, nav devusi atskaites un norēķinus par maksājumiem un izdevumiem nekustamā īpašuma pārvaldīšanas laikā.

2013. gada 18. aprīlī, no Vecpiebalgas pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs C/izdrukas Prasītājs uzzināja, ka īpašums /Nosaukums A/ ir pārdots. 2009. gada 25. septembrī noslēgts pirkuma līgums par ½ domājamās daļas pārdošanu /pers. I/, darījuma summa LVL 10000 un 2009. gada 28. septembrī noslēgts pirkuma līgums par atlikušās ½ domājamās daļas pārdošanu tam pašam /pers. I/. Darījuma summa LVL 10000.

Tālāk īpašums /Nosaukums A/ pārdots citām personām. Pēdējais darījums, kad to SIA /Nosaukums C/ pārdevis SIA „/pers. J/" zemesgrāmatā reģistrēts 2010. gada 30.jūnijā un 2010. gada 5. jūlijā, atsavinot īpašumu pa daļām, ar kopīgo abu darījumu summu LVL 40519,68.

Nekavējoties, 2013. gada 18. aprīlī un 2013. gada 15. maijā Prasītājs uzrakstīja atbildētājai vēstules (faksa formātā) pieprasot paskaidrojumus par īpašuma /Nosaukums A/ atsavināšanu un pirkuma maksas atdošanu.

2013. gada 21. maijā Prasītājs saņēma atbildētājas vēstuli, kurā viņa, „atvainojoties", ka nodarījusi Prasītājam pāri, atzīst, ka īpašumu pārdevusi bez saskaņošanas ar Prasītāju un atzīst, ka naudu par pārdoto īpašumu /Nosaukums A/ nav Prasītājam atdevusi.

2013. gada 28. jūnijā uz Prasītājam zināmajām /pers. B/ adresēm tika nosūtīts brīdinājums „par pilnvarojuma saistību izpildi un zaudējumu atlīdzību". Vēstules no pasta tika atgrieztas, jo atbildētāja pēc tām neieradās.

2013. gada 6. augustā atbildētājai tika nosūtīts atkārtots brīdinājums nosakot termiņu 2013. gada 26. augusts. Arī šo brīdinājumu atbildētāja ignorēja.

Norādītie apstākļi liecina par atbildētājas apzinātu prettiesisku rīcību un rupju Civillikuma normu pārkāpumiem, kā rezultātā Prasītājam nodarīti zaudējumi atsavinātā īpašuma /Nosaukums A/ patiesās vērtības apmērā. Atbildētāja ir pārkāpusi viņai izsniegtā pilnvarojuma robežas un pārkāpjot Civillikuma normas, viņa kā pilnvarniece nav devusi norēķinu savam pilnvarotājam.

Prasības pieteikumā, prasītājs norāda sekojošu juridisko pamatojumu:

Civillikuma 927. pants nosaka „īpašums ir pilnīgas varas tiesība par lietu, t. i. tiesība valdīt un lietot to, iegūt no tās visus iespējamos labumus, ar to rīkoties un noteiktā kārtā atprasīt to atpakaļ no katras trešās personas ar īpašuma prasību."

Prasītājam, kā īpašuma /Nosaukums A/ īpašniekam vienīgajam ir tiesības saņemt visus iespējamos labumus no īpašuma, t.sk. pirkuma maksu īpašuma atsavināšanas gadījumā.

Civillikuma 2295. pants nosaka, ka „ Pilnvarniekam jādarbojas, izpildot viņam doto uzdevumu, ar lielāko rūpību, un viņš atbild pilnvarotājam par katru neuzmanību."

Saskaņā ar Civillikuma 2298. pantu "pilnvarnieks, kas nepareizi ziņo pilnvarotājam par savu uzdevumu, atbild par zaudējumu, kas no tam cēlies."

Civillikuma 2300. pantā noteikts, ka pilnvarnieks nedrīkst pārkāpt viņam dotā uzdevuma robežas, un viņam jārīkojas vispirms pēc pilnvarotāja norādījumiem.

Civillikuma 2304. pants nosaka, ka „Pilnvarnieks nedrīkst gūt no lietas peļņu sev pašam, bet viņam viss, ko viņš ar pilnvarojumu ieņēmis vai dabūjis, izņemot tikai to, ko pilnvarotājs no tā viņam piešķīris, kā arī visas uz uzdevuma pamata -iegūtās lietas, tiesības un prasības, jāatdod pilnvarotājam, neizņemot arī to, ko viņš aiz maldības vai pārkāpjot pilnvarojumu saņēmis vairāk nekā pienācies".

Pilnvarniekam jāatdod savam pilnvarotājam arī saņemtā vai saņemamā peļņa, augļi un procenti, kā arī viss, kas viņam bijis uzticēts uzdevuma izpildīšanai."

Civillikuma 2305. pants nosaka, ka „Pilnvarniekam jādod savam pilnvarotājam norēķins par uzdevuma izpildīšanu un sevišķi par visiem pie tam bijušiem ieņēmumiem un izdevumiem."

Civillikuma 2343. pants nosaka, ka „Kas aicināts vai neaicināts ved svešas lietas, vai atsavina svešu mantu, vai pārvalda kā dalībnieks kopīgas lietas, vai pārvalda mantu uz kāda cita tiesiska pamata, vai arī kam jāizdod līdz ar augļiem sveša manta, tam par savu pārvaldību jādod norēķins vai nu pārstāvamam, vai pārējiem kopīpašniekiem, vai sabiedrības līdzbiedram, vai kādam citam, kam uz to ir tiesība. "

Civillikuma 2344. pants nosaka, ka „Tam, kam uzlikts pienākums dot norēķinu, jāizgatavo sīks saraksts par visiem ieņēmumiem un izdevumiem, pieliekot pierādījumus, un jāatbild par atlikumu".

Vadoties no minētajām tiesību normām, ir pamats atzīt, ka atbildētāja kā pilnvarniece ir rīkojusies pretēji pilnvarotāja interesēm, guvusi neatļautu peļņu no pilnvarotāja īpašuma atsavināšanas, nav devusi norēķinu par uzdevuma izpildīšanu, ieņēmumiem un izdevumiem, ir atbildīga par pilnvarotājam nodarītajiem zaudējumiem. Atbildētāja izvairās no saņemtās pirkuma maksas atdošanas, pilnvarnieka norēķina sniegšanas, neskatoties uz Prasītāja priekšlikumu jautājumu nokārtot ārpus tiesas.

Saskaņā ar Civillikuma 1770. pantu „Ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums" un "Katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina", kā nosaka Civillikuma 1775.pants.

Prasītājam atbildētājas rīcības rezultātā nodarītais zaudējums ir LVL 45000. Tā ir zemākā iespējamā īpašuma /Nosaukums A/ tirgus cena, par kuru to varēja atsavināt. Kā 2008. gadā Prasītājam stāstīja atbildētāja, pircējs /pers. I/ viņai piesolījis maksāt LVL 40 tūkstošus, bet viņa noteikti vienošoties par vismaz 45 tūkstošiem latu.

Civillikuma 1779. pantu, kas nosaka, ka "Katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis" un Civillikuma 1779.[1] pantu: „Zaudējumu nodarītājs atlīdzina zaudējumus tādā apmērā, kādu varēja saprātīgi paredzēt darījuma noslēgšanas laikā kā neizpildīšanas sagaidāmās sekas, ja vien neizpildīšana nav notikusi ļauna nolūka vai rupjas neuzmanības dēļ. "

[2] 2014. gada 24. februārī tiesā saņemti atbildētājas rakstveida paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasības pieteikumam nepiekrīt un vēlas paskaidrot sekojošo:

1) /pers. A/ Atbildētājai bija izdevis divas pilnvaras - viena, kas ir reģistrēta Rīgas apgabaltiesa Zvērinātas notāres Ilzes Freidenfeldes aktu un apliecinājumu reģistrā ar Nr.6847, kas izdota 2007.gada 13. novembrī, ar ko pilnvaroja nokārtot /pers. A/ mātes /pers. M/ mantojumu, līdz ar to jau mantojumu kārtošanas laika apstiprinājās fakts, ka zemes gabali /Nosaukums A/ un /adrese/ ir nodotas /pers. M/ lietošana nevis īpašumā;

2) kad 2008. gada jūlija /pers. A/ ieradās Latvijā un parakstīja otru pilnvaru 2008. gada 15. jūlijā, atbildētāja darīja zināmu, kādas grūtības var būt ar īpašumu reģistrāciju Zemesgrāmatā, tad /pers. A/ piesolīja Atbildētājai, ka zemi varēs pārdot un naudu sadalīt uz pusēm, jo viņam tak Latvijā neko nevajag, atbildētāja naivi noticēja.

3) ar katru reizi, jo vairāk Atbildētājai izdevās sakārtot dokumentus, jo vairāk mainījās /pers. A/ domas, ko darīt ar zemi Latvijā - kad Atbildētāja nokārtoja mantojuma apliecību uz viņa vārda, tad viņš pēkšņi paziņoja , ka viņš nav vienīgais savas mātes /pers. M/ mantinieks, ka viņam esot vēl pusmāsa un pusbrālis, kas dzīvojot Amerikā.

4) vēlāk sarunās /pers. A/ jau domas mainījās, ka pārdošot vienu zemes gabalu Latvijā, otru paturēšot, taču Atbildētāja jau bija apsolījusi, lai varētu saņemt svarīgāko dokumentu - par zemes piešķiršanu īpašumā, ka zemes gabali tiks pārdoti, jo uz tiem augošie ozoli interesēja pašvaldības funkcionāru;

5) neskatoties, ka par grūtībām atbildētāja informēja /pers. A/, atbildētāja pamazām saprata, ar kādu cilvēku viņai ir darīšana, jo vārdos atbalstīja jebkuru atbildētājas iniciatīvu , lai tikai tiktu pie mantas, bet naudas izteiksmē bija skops un prasīgs par ko tas, par ko tas....pārlasot pilnvaru, kurā rakstīts, ka atbildētāja var pārdot pēc brīviem ieskatiem, atbildētāja attiecīgi rīkojās attiecīgi - pārdodama vienu zemesgabalu, lai varētu veikt norēķinus par iepriekš veiktajām un solītajam darbībām;

6) tad , kad 2013. gada aprīlī /pers. A/ pieprasīja naudas summu , kas atbilst viņa vēlmēm, tad atbildētāja atbildēja, ka ir viņam atstājusi otru zemes gabalu ar visiem ozoliem, kā viņš pats gribēja, lai var pats brīvi rīkoties un pārdot par kādu cenu vien vēlas;

7) lai izbeigtu neauglīgos strīdus Atbildētāja ar Zvērinātas notāres Līgas Eglītes starpniecību 2013.gada 20. jūnijā nosūtīju ierakstītu paziņojumu, par kuru Atbildētāja ir saņēmusi Apliecību par paziņojuma nosūtīšanu, kurā redzams no paziņojuma, ka /pers. A/ to ir saņēmis 2013. gada 28.jūnijā - tādejādi apliecina to, ka ir zinājis - nevis /pers. A/ atsauca pilnvaru, bet atbildētāja uzteica pilnvarojumu, saskaņā ar Civillikuma 2315.pantu, skaidri un nepārprotami tika uzskaitītas darbības, kas ir veiktas, un dots norēķins.

[3] 2015. gada 19. februāra tiesas sēdē prasītāja pārstāve zvērināta advokāte I. Mieze precizēja, ka prasītājs vēlas piedzīt no atbildētājas visus izdevumus, kas radušies ar šīs lietas izskatīšanu, kā arī izdevumus par juridiskās palīdzības sniegšanu. Prasītāja pārstāve norādīja, ka gadījums ir sadzīviski vienkāršs, kā rezultātā ir radušies zaudējumi. Atbildētāja rīkojusies negodprātīgi un prettiesiski. Zemes tika atgūtas, ārvalstīs dzīvojošie izmantoja palīdzību, lai atgūtu zemi. Prasītājam bija radiniece, kas uzņēmās palīdzēt. Nav strīdu, ka veikusi darbības, lai nostiprinātu zemesgrāmatā īpašumu un pārdeva. Paliek jautājums par summu, kas nav atmaksāta. Nav veikts vērtējums zemei, bet tas bija nereāli. Bet arī Atbildētāja nav veikusi novērtējumu. Novērtējot cenu, var ņemt vērā līdzīgu īpašumu pārdošanas cenas. Pierādījumi ir prasītāja skaidrojumi, kurus Atbildētājs nav apgāzis, summa bija LVL 45 000. Tika pieņemts, ka darījums ir reāls un iespējams par šādu summu. Gadu pēc pirmā darījuma ar īpašumu, ir veikts darījums par LVL 40 000. Pirmās summas ir par LVL 10 000. Zināms, ka varēja nebūt norādīta zemes pa tiesā vērtība, negodīgi izvairoties no nodokļu samaksas. Nav pamata apšaubīt zemes patieso cenu LVL 40 000, jo tajā laikā nebija apstākļi, kas ietekmētu zemes cenu. No paskaidrojumiem un vēstules redzams, ka atzīst, ka pārdevusi īpašumu. Atbildētāja atzīst īpašuma summu, tikai norāda, ka apsolīta puse no pārdošanas summas. Šis apstāklis nav pierādīts, vēstulē tas neparādās, tikai paskaidrojumos pirmo reizi. Pirmstiesas komunikācijā teica, ka bail atzīties, taču tagad neesot naudas, ar ko atmaksāt. Prasītāja pārstāve uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[4] 2015. gada 19. februāra tiesas sēdē prasītājs uzturēja prasību uz prasības pieteikumā minētajiem motīviem. Prasītājs norādīja, ka tas īpašums

piederēja prasītāja mammai. Prasītājam nāca uzaicinājumi maksāt nodokļu, bet oficiāli tā zeme Prasītājam vēl nepiederēja. Prasītājs bija ar mieru zemi pārdot. Prasītājam piedāvāja 40 000 eiro. Atbildētājai Prasītājs teica, ka viņš vēlas saņemt EUR 45 000. Prasītājam teica, ka reāli būtu saņemt LVL 40 000. Atbildētāja piekrita visu nokārtot, lai noformētu un pārdotu. Prasītājs Pārskaitīja naudu, lai to var izdarīt. Prasītājam un atbildētājai bija labas attiecības turpmākos gadus. Tad atnāca aicinājums maksāt nodokļus tikai par mazo zemes gabalu. Izrādījās, ka pārdota zeme jau kādam citam. Ir vēstule no /pers. B/, kurā piedāvā 35 000, bet Prasītājs atteicās. Lietas materiālos tā ir. Parakstīta nav, bet oriģinālā aploksnē.

Principā vienošanās nebija, bet Prasītājs 35 000 nepiekrita. Prasītājs teica, ka tas nav steidzīgi, bet labāk lielāku summu. Viņa sākumā teica, ka būs 40 000 latu, kad uzņēmās veikt darbu. Nav bijusi vienošanās. Noruna bija tāda, ka Prasītājs viņai uzticējās. Bet izgāja no tā, ka Prasītājam teica, ka zem 40 000 nevar pārdot. To viņa teica. Prasītājs vērtību nav noteicis, pats nemaz to nevarēja. Nav zināms, cik maksāja uz to brīdi. Pārdotais zemes gabals ir izcirsts, tagad nav vērtības. Zeme tika pārdota tālāk, kas redzams Zemes grāmatas izvilkumā. Tika pārdots pa daļām. Kopā būtu 40 000.

Prasītājs norādīja, ka starp atbildētāju un prasītāju nebija nekādas vienošanās, kurā bija runāts, ka atbildētājai pēc īpašuma pārdošanas pienāktos puse no iegūtās summas. To tagad atbildētāja tikai izdomājusi. Vēstulēs nav minēts nekas par pusi. Atbildētāja Prasītājam prasīja, par kādu naudu pārdot, uz ko atbildēja, jo dārgāk pārdos, jo vairāk tiks viņai. Viņai būtu honorārs. Prasītājs rēķinātu, ko dabūtu mākleris, kādi 6-7 %.

[5] Tiesas sēdē lieciniece /pers. O/ liecināja, ka māte atstāja mantojumu, kuru Atbildētāja uzņēmās pārdot. Atbildētāja esot teikusi, ka par EUR 40000 īpašumu nevar pārdot, jo tas ir daudz vērtīgāks. Atbildētāja saņēma pilnvaru no Prasītāja, lai pārdotu nekustamo īpašumu. Atbildētājai bija brīva rīcība. Lieciniece norādīja, ka par konkrētām pārdošanas summām netika runāts.

[6] Atbildētāja uz tiesas sēdi nav ieradusies. Uz tiesas sēdi aicināta Civilprocesa likuma 56.pantā noteiktajā kārtībā.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst par iespējamu izskatīt civillietu bez atbildētājas klātbūtnes saskaņā ar Civilprocesa 156.panta pirmo daļu.

Motīvu daļa

[7] Uzklausījusi pušu paskaidrojumus un liecinieka liecības tiesas sēdē, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, tiesa uzskata, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[8] Tiesa konstatē, ka prasītājs ir iesniedzis prasību par zaudējumu piedziņu no atbildētājas, LVL 45 000 prasītāja labā.

Civillikuma 2295. pants nosaka, ka pilnvarniekam jādarbojas, izpildot viņam doto uzdevumu, ar lielāko rūpību, un viņš atbild pilnvarotājam par katru neuzmanību.

Saskaņā ar Civillikuma 2298. pantu pilnvarnieks, kas nepareizi ziņo pilnvarotājam par savu uzdevumu, atbild par zaudējumu, kas no tam cēlies.

Civillikuma 2304. pants nosaka, ka: „Pilnvarnieks nedrīkst gūt no lietas peļņu sev pašam, bet viņam viss, ko viņš ar pilnvarojumu ieņēmis vai dabūjis, izņemot tikai to, ko pilnvarotājs no tā viņam piešķīris, kā arī visas uz uzdevuma pamata -iegūtās lietas, tiesības un prasības, jāatdod pilnvarotājam, neizņemot arī to, ko viņš aiz maldības vai pārkāpjot pilnvarojumu saņēmis vairāk nekā pienācies.

Pilnvarniekam jāatdod savam pilnvarotājam arī saņemtā vai saņemamā peļņa, augļi un procenti, kā arī viss, kas viņam bijis uzticēts uzdevuma izpildīšanai."

Civillikuma 2305. pants nosaka, ka „Pilnvarniekam jādod savam pilnvarotājam norēķins par uzdevuma izpildīšanu un sevišķi par visiem pie tam bijušiem ieņēmumiem un izdevumiem."

Vadoties no minētajām tiesību normām, ir pamats atzīt, ka atbildētāja kā pilnvarniece ir rīkojusies pretēji pilnvarotāja interesēm, guvusi neatļautu peļņu no pilnvarotāja īpašuma atsavināšanas, nav devusi norēķinu par uzdevuma izpildīšanu, ieņēmumiem un izdevumiem, ir atbildīga par pilnvarotājam nodarītajiem zaudējumiem. Atbildētāja izvairās no saņemtās pirkuma maksas atdošanas, pilnvarnieka norēķina sniegšanas, neskatoties uz Prasītāja priekšlikumu jautājumu nokārtot ārpus tiesas.

Civillikuma 1770.pants nosaka, ka ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Minētās tiesību normas izpratnē ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zudumu vai bojājumu, kā arī citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas.

Saskaņā ar Civillikuma 1771. pantu zaudējums var būt tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesības uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1773. pantu zaudējums ir tiešs, kad tas ir prettiesīgas darbības vai bezdarbības dabiskās un nepieciešamās sekas, netiešs – kad tas cēlies, sagadoties sevišķiem apstākļiem vai attiecībām, nejaušs – kad tā cēlonis ir nejaušs notikums vai nepārvarama vara.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Civillikuma 1779.pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojuma darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību (*K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209.).*

Tādējādi, lai konstatētu to, ka kādai personai ir jāsedz konkrēti zaudējumi citai personai, ir jākonstatē visi trīs iepriekš minētie priekšnosacījumi.

Civiltiesiskā atbildība tiek attiecināta uz diviem atbildības veidiem – līgumisko un deliktatbildību. Līgumiskās atbildības pamats ir līgumpārkāpums (Civillikuma 1785.pants), turpretī deliktatbildības (ārpuslīgumiskās atbildības) pamats ir delikts - prettiesiska darbība vispār.

Tiesa konstatē, ka lietā atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka pamatojoties uz 2008. gada 15. jūlija pilnvaru, viņa bija pilnvarota pārdot Prasītājam piederošo nekustamo īpašumu /adrese/. Atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka 2009. gada 25. septembrī pārdeva Prasītājam piederošo ½ daļu no nekustamā īpašuma par EUR 14228,72 (LVL 10 000) un 2009. gada 28. septembrī pārdeva Prasītājam piederošo ½ daļu no nekustamā īpašuma par EUR 14228,72 (LVL 10 000), kopā EUR 28457,44 (LVL 20 000) apmērā. Atbildētāja nav apstrīdējusi faktu, ka nav atdevusi Prasītājam saņemto peļņu par nekustamā īpašuma pārdošanu.

Atbildētājas rīcība- saņemtās peļņas par nekustamā īpašuma: "/nosaukums A/", Vecpiebalgas pagastā, Vecpiebalgas novadā, kadastra Nr. /numurs D/, pārdošanu neatmaksāšanu Prasītājam, ir vērtējama kā prettiesiska darbība, kas veikta iedzīvošanās nolūkā un tā sekas ir zaudējumu nodarīšana.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, savukārt atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tādējādi, ņemot vērā faktu, ka Atbildētāja nav atriezusi saņemto naudu Prasītājam par zemes pārdošanu, tiesa atzīst, ka ir konstatēta zaudējumu esamība un arī to cēloniskais sakars ar nekustamā īpašuma "/nosaukums A/", Vecpiebalgas pagastā, Vecpiebalgas novadā, pārdošanu.

Taisot spriedumu, tiesa vērtē iesniegtos pierādījumus, atbilstoši Civilprocesa likuma 97. panta noteikumiem.

No lietā esošas Cēsu rajona tiesas zemesgrāmatu nodaļas redzams, ka Prasītājam piederēja nekustamais īpašums: "/nosaukums A/", Vecpiebalgas pagastā, Vecpiebalgas novadā, kadastra Nr. /numurs D/, no kura 2009. gada 25. septembrī Atbildētāja pārdeva ½ daļu no nekustamā īpašuma par EUR 14228,72 (LVL 10 000) un 2009. gada 28. septembrī Atbildētāja pārdeva ½ daļu no nekustamā īpašuma par EUR 14228,72 (LVL 10 000), kopā EUR 28457,44 (LVL 20 000).

Tiesas spriešanā nepieciešams vērtēt pierādījumus un uz to pamata izdarīt secinājumus un atbilstoši tam piemērot tiesību avotus un normatīvos aktus.

Tiesa uzskata, ka labticīgam un godprātīgam atbildētājam nav nekādu šķēršļu iesniegt pierādījumus tiesai, lai noteikti pierādītu iebildumus, lai tiesa varētu to noteikti konstatēt.

Pārbaudot lietā esošos pierādījumus, tiesnesis secina, ka Prasītājs 2008. gada 15. jūlijā pilnvaroja Atbildētāju, pārdot Prasītājam piederošo nekustamo īpašumu "/nosaukums A/", Vecpiebalgas pagastā, Vecpiebalgas novadā, tomēr lietā nav gūti pierādījumi, ka Prasītājs un Atbildētāja būtu vienojušies par kādu konkrētu summu pārdot iepriekš minēto nekustamo īpašumu. Tiesa konstatē, ka lietā nav pierādījumu par to, ka starp Prasītāju un Atbildētāju būtu bijusi panākta vienošanās konkrēti par to, ka īpašums tiks pārdots par summu, kas nebūtu mazāka par LVL 45'000. Šāda summa parādās tikai Prasītāja paskaidrojumos, arī lieciniece /pers. O/ tiesas sēdē liecināja, ka Atbildētājai bija brīva rīcība un par konkrētām pārdošanas summām netika runāts.

Civilprocesa likuma 104. panta pirmā daļa noteic, ka pušu un trešo personu paskaidrojumi, kuri ietver ziņas par faktiem, uz kuriem pamatoti viņu prasījumi vai iebildumi, atzīstami par pierādījumiem, ja tos apstiprina citi tiesas sēdē pārbaudīti un novērtēti pierādījumi.

Prasītāja sniegtie paskaidrojumi neapstiprinās ar cietiem lietā esošiem pierādījumiem.

Civillikuma 2300. pantā noteikts, ka pilnvarnieks nedrīkst pārkāpt viņam dotā uzdevuma robežas, un viņam jārīkojas vispirms pēc pilnvarotāja norādījumiem.

No 2008. gada 15. jūlija pilnvaras redzams, ka Atbildētāja ir pilnvarota Prasītājam piederošo nekustamo īpašumu /Nosaukums A/ uz noteikumiem un par pirkuma maksu pēc pilnvarotās personas ieskatiem. Tas nozīmē, ka Atbildētājai bija tiesības pārdot īpašumu par cenu pēc saviem ieskatiem. To, ka šādas tiesības tika dotas Atbildētājai, liecināja arī lieciniece /pers. O/.

Tiesa arī norāda, ka lietā Prasītājs nav iesniedzis pierādījumus par pārdotā īpašuma vērtību 2008. gadā, kā dēļ varētu prasīt zaudējumus no Atbildētājas dēļ cenas nepamatota samazinājumu.

Līdz ar to, ievērojot iepriekš minēto, tiesa uzskata, ka prasība par EUR 28457,44 (LVL 20 000) ir apmierināma, bet prasība par EUR 35571,80 (LVL 25000) ir noraidāma sekojošo iemeslu dēļ.

Lietā nav iegūti pietiekami pierādījumi, ka atbildētājai ir pienākums dot izpildījumu prasītājam prasībā norādītajā apmērā un uz tajā norādītā pamata. Lietā nav iegūts neviens rakstveida pierādījums, kas tieši apstiprinātu vienošanos par nekustamā īpašuma pārdošanu EUR 64029,23 (LVL 45 000) apmērā. Liecinieku liecības, tiesas ieskatā, nav atzīstamas par pietiekamu pierādījumu, jo nesatur konkrētas ziņas par darījuma priekšmetu un pušu vienošanās saturu. Pie šādiem apstākļiem tiesa uzskata, ka prasība daļā par EUR 35571,80 (LVL 25000) ir noraidāma.

[9] Prasītājs lūdz piedzīt no Atbildētājas ar tiesāšanu saistītos izdevums un juridisko pakalpojumu izdevumus, kā arī transporta un dzīvošanas izdevumus, kas radušies saistībā ar lietas izskatīšanu.

Civilprocesa likuma 41.panta pirmā daļa noteic, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu prasības apmierināšanas gadījumā no atbildētāja proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi. No maksājuma uzdevumiem redzams, ka prasītājs samaksājis valsts nodevu – EUR 1771,48 un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 4,70 euro (Ls 3,30) apmērā. Tiesa apmierināja prasītājas prasījumus par summu EUR 28457,44 (LVL 20000) jeb 44,44 % apmērā, līdz ar ko prasītāja labā proporcionāli piedzenama valsta nodeva EUR 787,25 apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistīties izdevumi EUR 2,08.

Prasītājs tiesas sēdē pieteica lūgumu atlīdzināt visus izdevumus, kas saistīti ar advokāta palīdzības saņemšanu, kopā EUR 870,17.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas (c) apakšpunktu ar lietas vešanu saistītie izdevumi ir atlīdzināmi prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa pārsniedz 57 001 euro, — to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 5 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas.

Pārbaudot lietā esošos pierādījumus, tiesnesis secina, ka prasītāja pieteiktā lūguma summa nepārsniedz iepriekš minētās likuma normas noteikto apjomu, līdz ar to, prasība daļā par izdevumiem par advokāta palīdzības saņemšanu EUR 870,17 ir apmierināma.

[10] Tiesas sēdē, prasītājs iesniedza tiesai ceļa un uzturēšanās izdevumu aprēķinu EUR 1039,83 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas 2. punktu "ceļa un uzturēšanās izdevumi sakarā ar ierašanos tiesas sēdē, kā arī sakarā ar pušu vai to pārstāvju klātbūtni vai piedalīšanos pierādījumu iegūšanā, pēc Latvijas lūguma pierādījumus iegūstot ārvalstī, — pēc Ministru kabineta noteiktajām likmēm komandējuma izdevumu atlīdzībai."

Pārbaudot lietā esošos pierādījumus, tiesnesis secina, ka prasītāja pieteiktais lūgums, par ceļa un uzturēšanās izdevumu atlīdzināšanu EUR 1039,83 apmērā ir apmierināms.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1. pantu, 8.pantu, 93.panta pirmo daļu, 97.pantu, 189.-193.pantu, 413.-415. pantu, tiesa

nosprieda:

Prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, zaudējumus EUR 28457,44 (divdesmit astoņi tūkstoši četri simti piecdesmit septiņi euro, 44 centi).

Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu /pers. A/, personas kods /personas kods/, tiesāšanās izdevumus – tiesas izdevumus EUR 789,33 (septiņi simti astoņdesmit deviņi euro, 33 centi), kas sastāv no valsta nodeva EUR 787,25 (septiņi simti astoņdesmit septiņi euro 33 centi) apmērā, kā arī ar lietas izskatīšanu saistīties izdevumi EUR 2,08 (divi euro, 08 centi), kā arī izdevumus, kas saistīti ar advokāta palīdzības saņemšanu EUR 870,17 (astoņi simti septiņdesmit euro, 17 centi) un prasītāja un lecinieces ceļa un uzturēšanās izdevumus EUR 1039,83 (viens tūkstotis trīsdesmit deviņi euro, 83 centi), **kopā:** EUR 2699,33 (divi tūkstoši seši simti deviņdesmit deviņi euro, 33 centi).

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Noteikt /pers. B/, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei - 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā 20 (divdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas - 2015.gada 5. marta – Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijai, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā.

Tiesnesis Dz.Melbārdis